

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

→ Szerkesztőség és kiadóhivatal ←
Brassó, Kolostor-utca 26. szám alatt.

KLÓFIKKTSI DIJ:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyed évre 2 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr., kapható:
kiadóhivatalban, Gröss G. Polánek és Friedmann F. urak üzleteiben.

Felelős szerkesztő

Dr. Vajna Gábor.

HIRDEKTSI DIJ:

2 hasábos garmond-sor v. annak helye 1-szeri hirdetésnél 12 kr
8 hasábos garmond-sor 8 kr Nagyobb és többször i hirdetésné
kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 80 k
bélyeg-díj fizetendő.

Nyiltér sora 15 kr.

Hirdetések és nyiltéri cikkek díja előre fizetendő.

A választás küszöbén.

Brassó, szept. 21.

Holnap délelőtt lesz Szász-Hermányban az országgyűlési képviselő választása.

Azt lehet mondani, hogy ebben a területben emberemlékezet óta nem volt választási küzdelem. A nyolczvanas években jelenlegi főispánunkat; 1890. 1892 és 1897-ben pedig gróf Bethlen Andrászt mint *egyedüli jelöltet*, ellenjelölt nélkül választották meg képviselővé.

Akkor még nem voltak sem zöld szászok sem zöld magyarok.

Ma már vannak! És azért senkit sem lepott meg, a midőn gróf Bethlen András halála után egyszerre három képviselőjelölt lépett fel és készült küzdelemre a Bethlen gróf örökéért.

Jakabffy Imre államtitkár a „Brassói Magyarság Intéző Bizottságá“-nak és a szász néppárt barczasági kerületi választmányának határozata és a hozzá küldött magyarokból és szászokból álló vegyes bizottság felkérésére lépett fel; Papp Á. dr. kiváltképen a hétfalusi magyar választókra támaszkodva formált igényt a mandátumhoz; Obert Ferencz pedig a zöldek támogatásával lépett ki a választási küzdőtér porondjára.

És az sem lepott meg senkit, hogy a három jelölt nevének köztudomásra jutásával egyidejűleg megkezdődtek a legaljasabb gyalázkodások és legczudarabb hazudozások.

Nem a szászokat értjük, — mert az ő tollharczuk még nagyon is tisztességesnek mondható azon irmodorral szemben, a melyben a mi „bús magyarjaink“ szokták elzengen a *főispáni basáskodásról* és az „Intéző Bizottság“ *hallatlan visszaéléseiről* már az unalomig megismételt egyhangu panaszait.

Nem lepott meg, de nem is bántott bennünket ez; hanem igenis fájt látnunk azt az elvakultságot, a melylyel ebben, a választók nagy többsége szerint szász választókerületben maguk a magyar választók készültek bevágni az utját annak a lehetőségnek, a me-

lyet a szászok magyar képviselő választására nyujtottak.

Akadtak, a kik neki feküdtek, hogy Jakabffy Imre államtitkárt kiemeljék a jelöltségből.

És miért? Csak azért, mert állítólag a főispán jelölte őt. Pedig ugy a mi lapunkban mint a helybeli szász lapokban világosan és többszörösen meg volt írva, hogy Jakabffy Imre a „Brassói Magyarság Intéző Bizottságának“ és a szász néppárt barczasági kerületi választmányának határozata alapján jelöltetett.

És nem szabad e a szász néppárt barczasági választmányának, a „Kreis-ausschuss“-nak jelöltet állitania? Annak a „Kreis-ausschuss“-nak, a melynek párthivei ebben a választó kerületben tulnyomó többségben vannak?

És nem szabad-e jelöltet állitania az „Intéző Bizottság“-nak is? Hát hol van az meg írva? Talán a csillagokban, ugy mint azok a jogok, a melyekre Obert Ferencz a Honterus ünnepen hivatkozott?

A hétfalusi magyar választók nem voltak szervezkedve. Nem volt olyan szervük, a mely mint hivatalos képviselőjük, nyilatkozhatott volna. Legközelebb áll hozzájuk az „Intéző Bizottság“ és így nagyon természetsszerűleg az nyilatkozott.

És erre egyszerre megmozdultak a főispán és az „Intéző Bizottság“ ellenségei.

Elhiresztelték, hogy a főispán demoralisálja a vármegyét; szárnyrabcátották a hirt, hogy az „Intéző Bizottság“ ellen nagy az elkeseredés és ki lett adva a jelszó, hogy: *Nem kell Jakabffy!* és Masznyik Gyula hosszufalusi lelkész, a kinek annyi megbízatása sem volt mint egy verébnek, táviratozott az államtitkárnak, hogy a magyar választók nem tekintik őt jelöltjüknek, és az a két magyar lelkész Deák Sándor és Szórády Lajos, a kik felmentek Budapestre mint a vegyes küldöttség magyar tagjai, nem voltak jogosítva neki felajánlani a mandátumot.

Persze, ha azt találta volna valaki

kérdezni, hogy hát Masznyik Gyulát ki jogositotta fel annak megítélésére, hogy a magyar választók jelöltjüknek tekintik e az államtitkárt és hogy az a két lelkész jogosítva volt-e a mandátum felajánlására: erre még a legelrenzékibb ujság legéretlenebb levelezője is bajosan tudott volna megfelelni.

No de mindezek legyenek most elfelejtve; mert a hétfalusi választók *tegnap* épen ugy megemberelték magukat mint mult vasárnap a szentpéteri szász választók és egy népes közgyűlésen Deák Sándor türkösi lelkész elnöklete alatt és az ő indítványára *egyhangulag kimondották, hogy a „Brassói Magyarság Intéző Bizottságának“ és a szász „Kreis-ausschuss“-nak határozata alapján felléptetett Jakabffy Imre államtitkár jelöltségét támogatják.*

Nos tehát édes bús magyarom! Hol van a nagy elkeseredés a főispán és az „Intéző Bizottság“ ellen?

Azon a tegnapi gyűlésen csaknem kizárólag *független emberek* vettek részt és egyike azon *lelkészeknek* elnökölt, a kik ellen állítólag oly nagy volt az elkeseredés és a közgyűlés, mégis *egyhangulag* hozta a határozatot.

És hová lett a táviratozó párt, a mely ellen nem volt (?) elkeseredés? Eltűnt, semmivé lett miként az avarok — tartja a régi magyar közmondás; „leomlott a buta czimbora!“ mondja Berzsenyi.

Dicsőség azon férfiaknak, a kik ezt a szép munkát munkálták!

Dicsőség azon férfiaknak, a kik kiköszörülték azt a csorbát, a melyet meggondolatlanok könnyelműsége ejtett a hétfalu jó hirnevén!

Dicsőség azon férfiaknak, a kik határozott fellépésükkel eldöntötték a holnapi választás sorsát!

Ezen határozat után, a mely egyesítette a hétfalusi magyar választókat önmaguk között és csoportosította az „Intéző Bizottság“ köré: nyugodtan nézünk a holnapi választás kimenetele elé és bizalomteljes reménnyel hangoztatjuk:

Éljen Jakabffy!

Lesz-e hát kiegyezés?

Brassó, szept. 21.

Őszre hajlik az idő. A mi termést adott az idén szántóföld és rét, szőlő és gyümölcsös, kisebb nagyobb bankóra váltva elment már, hol adóba, hol kamatra, no meg egy kis télire valóra. A mi kevés még maradt, abból a jó isten segédelmével, valahogy kitelelünk mi kiszáradt.

Hanem új magot tettünk a földbe, új munkát adtunk szőlőbe, gyümölcsösbe, egy kis hizlalni valót is szereztünk, a miből pénzelné lehet, egyszóval kezdünk dolgozni a jövő esztendei megélhetésre.

De megélhetünk-e és hogyan? Ez az aggodalmas kérdés szánt barázdákat homlokunkra. Tudni kéne már, hogy mi lesz a kiegyezés dolgában? Megcsinálják-e a külön vámterületet, vagy megmaradunk-e úgy, a hogy eddig voltunk? Ha a nagy uraknak tán nem sürgős ez a kérdés, ha az ország házában rá is érnek nagyokat és hosszukat mondani, nekünk gazdáknak nagyon sürgős ám idejekorán tisztában lenni azzal, érdemes-e buzát vetni, szőlőt és gyümölcsöt termelni, szarvasmarhát és disznót nevelni és hizlalni?

És nem csupán mi kiszáradt tekintünk elszorult lélekkel az elé, a mi lesz, hanem velünk együtt egy sereg izaros, meg kézműves, apró emberek, a kik kezük után keresik a mindennapit s a kiknek nagyon belevág a számításukba, hogy a politikus nagy urak miképpen viszik dülőre az ország sorsát.

Lehet, hogy mi nem tudjuk megérteni, micsoda magas politika van a kiegyezés kérdése mögött, vagy tán azt se bírjuk fel-fogni észszel, hogy az a törvényparagrafus, a mire az urak hivatkoznak, merre csavarható, a szerint, a mint jobb- vagy balpárti képviselő nyul hozzá. De azt tiszta észszel látjuk, hogy a kik megcsinálták 67-ben a kiegyezést, nem gondolhattak arra, hogy valamikor az ő törvényük által kárt okozzanak Magyarországnak. Ha jónak látták akkor megcsinálni a gazdasági közösséget, akkor annak fontartása csak attól függhet, hogy ez bevált-e vagy sem? Olyan törvényt csak nem csinált Deák Ferencz, a mely azt mondja, hogy: ha a közös vámterület hasznára is volt az országnak s ha a külön vámterület kárt is okozna, mégis meg kell csinálni a külön vámterületet, ha az osztrákoknak nincsen országgyűlésük, a melylyel a gazdasági szövetséget meg lehet kötni.

Sokat beszélnek és vitatkoznak mostanában a fölött, hogy mit értsünk az önálló rendelkezés alatt; hogy ez a szó parancsolja-e, vagy pedig csak megengedi-e a külön vámterületet? Hát egyenes észszel nem lehet mást érteni az önálló rendelkezés alatt, mint azt, hogy az ország azt teheti, a mit jónak lát. Teszem fel, ha én a szomszédommal közös legelőt tartok, de kikötöm, hogy az esetben, ha meghal, vagy más veszi át az ő gazdaságát, akkor nekem van jogom önállóan rendelkezni. Már most beáll az az eset és csupán csak rajtam mulik, hogy a másik gazdával fontartsam-e a közös legelőt vagy sem? Nem azt nézem-e, hogy hasznomra volt-e eddig s hasznomra lesz-e továbbra is ez a közösség? S ha azt látom, hogy ez hasznomra volt és lesz, hát akkor bolond észszel ahhoz kötöm magam, hogy nem legeltetek közösen, mert megállapodásunk szerint nekem jogom van ehhez? Hát nem mondaná mindenki, hogy elment az észszem, ha megfosztanám magam a szemmel-

látható haszontól, holott csupán csak tőlem függ, hogy megtartsam és biztosítsam azt továbbra is?

No hát, szakasztott ilyennek látjuk mi kiszáradt a kiegyezési kérdést.

Mi azt látjuk, hogy a mi buzánknak, borunknak, gyümölcsünknek, marhánknak, sertésünknek van egy biztos piacza; a mikor termelünk vagy hizlalunk, előre kiszámíthatjuk, mibe kerül egy mázsa szem vagy jószág, s mivel tudjuk, hogy mennyi szállítási költséget kell fizetnünk Ausztriába, kikalkuláljuk, hogy érdemes-e és mit érdemes termelni. Ha fölállítják a vámsorompókat, egyszere vége szakad a bizonyos számításnak. Nemcsak, hogy a vám drágábbá teszi jószágunkat, de azt se tudjuk, hogy most már a megdrágult szem és jószág bir-e versenyezni az osztrák piaczon más, idegen országgal és ha nem bir, mennyivel lesz olcsóbb idehaza is a mi buzánk és jószágunk; mivel hisz annyi lesz, hogy az egyik gazda a másikat nyomja le az árakban, csak hogy a nyakán ne maradjon a mit termelt.

Én nem hiszem, hogy az osztrákok, a mi szép szemünkért, beeresztik ingyen a mi gabonánkat és marhánkat, ha mi vámot szedünk az ő posztójuk és divatcikkeik után. Háboruszkodni fognak bizony velünk s a hogy én látom a dolgot, a háboru költségeit mi gazdák fogjuk majd megfizetni. Legelső sorban is mi kiszáradt, a kiket mindjárt az első egy-két esztendő nagyon keservesen próbál ki. Ha már olyan nagyon kell az uraknak a külön vámterület, hat mondja meg Kossuth Ferencz uram, hová vigyük majd termésünket, ha az osztráknak nem kell, vagy drága lesz? A bánati buzának hol lesz az új piacza? A debreczeni és békési disznókereskedő hova szállítsa hizóit? A kecskeméti szőlősgazdák miből fognak pénzelné, ha nyakukon rothad szőlő és gyümölcs?

De hát azt is mondják, hogy majd terem ipar Magyarországon s akkor lesz, a ki elfogyaszsa, a mit a gazda termel. Hát kit akarnak ezzel bolondítani? Hát mi kiszáradt megélünk addig, a mig az a nagyipar megterem itt Magyarországon? Vagy hát mind egy az uraknak, ha egy pár ezer kiszáradt, a tőzgyökeres magyar faj, ki is pusztul, csak vagyonosodjon meg itt nálunk egy pár cseh meg osztrák gyáros? Mert csak idegen kapitálissal lehet nagyipart csinálni Magyarországon s ennek az idegen kapitalisnak a haszna is csak idegen kézbe és nem magyar kézbe jut.

Van azonban még egy kérdésünk? Hát mi lesz abból az ezer meg ezer kisiparosból és kézművesből, a ki családot tart fenn, adót fizet és élni akar? Mi lesz ezekkel, ha a nagyipar kiveszi szájukból a kenyeret? Álljanak be napszámosoknak, gyári munkásnak az idegen gyárhoz, vagy álljanak ki az utcásarokra koldulni, feleségükkel, gyerekeikkel?

Uram, ott fenn az országgyűlésben, jó lesz ám a kis emberekre is gondolni, mielőtt az ország sorsa fölött döntenek. Jó lesz ám latba vetni mi ér többet Magyarországnak: az a sok ezer, többnyire igaz magyar gazda és iparos, vagy egy-két száz gazdag és milliomosodó idegen tőkepénzes? Mert mi érezzük, tisztán látjuk, hogy bepusztulnak, ha a mai rendet fölforgatják.

A legnagyobb lelketlenség kell hozzá, hogy ebben az életkérdésben, a mely álmatlan éjszakákat okoz sok ezer embernek, a kormány is egyre huzza-halasztgatja a dolgot. Ha nincs bátorsága nyíltan megmondani,

hogy mit akar, akkor mondjon le és adja át a kormányt olyanoknak, a kik meg merik mondani mindenkiel szemben az igazat. A Bánffy taktikája nem ér egy fabatkát sem; ne azokra nézzen, a kik az országgyűlésben rakoncátlanok, hanem nézzen bennünket, a kiket a megélhetés gondja őszit. Ha azt hiszi, hogy nem elég erős megbirkózni velük, hát adjon helyet erősebb karu és elszántabb embernek. Beszéljen végre őszintén és egyenesen mint a hogy magyar emberhez illik: marad-e a gazdasági kiegyezés a régieben, vagy felállítja-e a vámsorompót? Ha eltökélte, hogy megmenti a gazdákat, ne téljen, mi mellette leszünk s majd észre térítjük a bakafántoskodókat, de ha elég gyenge lesz és enged nekik és a bársonyszékhez jobban ragaszkodik, mint a gazdák igazához, akkor legyen elkészülve rá, hogy szembe fogja magával találni azokat, a kik nem szóval és furfanggal, hanem becsületes munkával szolgálják hazájukat.

Képviselőválasztás.

Brassó, szept. 21.

Említettük lapunkban annak idején, hogy Hétfaluban voltak egyesek, a kik nem akarták elfogadni képviselőjelöltül Jakabffy Imre államtitkárt és t. hó 10-dikére értekezletet akartak összehívni azon célból, hogy ott a választók Jakabffy ellen nyilatkozzanak. Azt is megirtuk, hogy ezen értekezlet akkor elmaradt, mert egyes tekintélyes egyének márkakor kijelentették, hogy nem hajlandók Jakabffy I. ellen állást foglalni, de a f. hó 11-dikén aztán mégis megtartott; azonban akkor is a nélkül, hogy sikerült volna Masznyik Gyula hosszúfalusi lelkésznek, a ki az értekezletet összehívta, azt a Jakabffy Imre jelöltsége ellen és az ő jelöltje mellett nyilatkozatra bírni. Mindössze csak annyi történt, hogy Masznyik Gyula táviratozott Jakabffy I. államtitkárnak, kijelentve neki, hogy nem tekinti őt a magyar választók jelöltjének és hogy az a két lelkész, Deák Sándor és Szórády Lajos a kik mint a küldöttség magyar tagjai Budapestre utaztak, nincsenek jogosítva az államtitkárnak a mandátumot felajánlani.

Ezek történetek Hétfaluban a múlt héten.

Azóta a Jakabffy I. pártja egyre erősödött; a választókat pedig általában nagyon bántotta az a távirat, a melyet Masznyik Gyula minden megbízás nélkül küldött az államtitkárnak.

Tegnap este aztán újabb értekezletet tartottak Deák Sándor türkösi lelkész elnöke alatt. Az értekezlet nagyon népes volt és alig egy néhány hiányzott a választók közül. És ez a népes értekezlet egyhangulag kimondotta, hogy Jakabffy Imre jelöltsége mellett foglal állást.

A Masznyik párt ugyan tett még egy kétségbeesett kísérletet, de hiába; mindjárt az értekezlet kezdetén tapasztalnia kellett, hogy elvesztette lábai alól teljesen a talajt. Az értekezlet megnyitása után ugyanis Mártis Bálint Zajzon község derék jegyzője azt indítványozta, hogy az értekezlet elnökevé Deák Sándor türkösi lelkész választassék meg. Ezzel szemben más oldalról indítványoztatott Masznyik Gyula elnökké választása. (Az indítványozó nevét szándékosan hallgatjuk el.) Az értekezlet azonban mit sem akart tudni Masznyik Gyula elnökségéről és hangosan követelte, hogy Deák Sándor fog-

lalja el az elnöki széket, a mi meg is történt.

Ezzel a Jakabffy I. ellen alakult ellenzék teljesen telbomlott és vezetői teljesen magukra maradtak, hogy pihenjenek dicstelen babérjaikon.

A magyar választók összes szavazatai tehát immár biztosítva vannak Jakabffy I. számára és valószínűleg döntő befolyást gyakorolnak a holnapi választás alkalmával.

A mint halljuk, a mai nap tolyamán a szász községekben is tartottak a választók értekezletet a képviselő választás ügyében.

Elismeréssel kell regisztrálnunk dr. Papp Árpád ügyvéd azon hazafias elhatározását, melyszerint azon okból, nehogy esetleg újabb meghasonlás által a magyarság ügye veszélyeztetve legyen, visszalépett a jelöltségtől. Dr. Papp Árpád mindig megértette a kötelesség szavát, midőn a magyarság igaz érdeke parancsolt és ezen jó érzékről tett most is tanúságot. Legyen jutalma a magyarság elismerése!

Irodalom.

A „Zenélő Magyarország” zongora és hegedű zenemű folyóirat ép most megjelent XVIII. füzeté tartalmazza a következő zeneműujdonságokat: I. „Én utánnam ne ugasson a kutyád” és „Özvegy asszony lánya vagyok” két szép magyar nótát. II. Greizinger Iván „Pastorale” salondarabját. III. Skarlat M. „Csókolnám most is lábaid nyomát” című most rendkívül divatosá vált román dalt, mely a német címén ismert „Mein Elend” és „Verlorenes Glück” dalokkal azonos — itt magyar és német szöveggel adatik. IV. Eilenberg Richárd „Szellők szárnyán” című schneidig gyorspolkáját. Ily rendkívül gazdag tartalommal jelenik meg a „Zenélő Magyarország” minden egyes 20 kros füzeté, miért is minden zongorázó és hegedűsnek, ki a legjobb magyar dal-műdal-couplé-salón-tánczenét s hegedű ujdonságokat birni óhajtja figyelmébe ajánlhatók e zenemű folyóirat havonként kétszer 10—10 oldalt tartalmazó füzetéi. Egy negyedévben 6 füzet 60 oldal tartalommal 1 frt előfizetésért kapható — s a mostani számmal lejárt III évfolyam füzetéi együttesen kaphatók — vagy a most meginduló IV évfolyamra előfizetések intézendők a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadó hivatalába, Budapest, VI. Csengery utca 62 a., honnan megismerésre mutatószámot ingyen és bérmentve küldenek.

HIREK.

Brassó, szept. 21.

— **A vármegye részvéte.** Brassóvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 15-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a királyné gyászos elhunytja alkalmából Ő felségéhez részvét feliratot intéz. A felirat litográfiai kivitelét Lehmann helybeli litografus végezte, a bekötést pedig Haydeker könyvkötő. A csinos kiállítású feliratot a napokban juttatták el rendeltetési helyére az illetékes uton. A közgyűlés által a temetésre kiküldött 4 tagú küldöttség, melynek tagjai voltak a főispán vezetése alatt, dr. Jekel Frigyes alispán, Alesius Oszkár h. polgármester s Puscáriu József ügyvéd, két remek koszorút, és pedig egyet a vármegye és egyet

a város nevében, helyezett a királyné ravatalára.

— **Brassóvármegye központi választmánya** ma délelőtt 10 órakor Dr. Jekel alispán elnöke alatt tartott ülésében, a holnapi szász-hermányi választásra helyettes elnökül: Dr. Vajna Gábor brassói ügyvédet küldötte ki, s erről a törvényszerű hirdetményt azonnal kibocsátotta.

— **Halálozás.** Gál Ilonka, özv. Gál Endréné 14 éves leánya, rövid szenvedés után f. hó 19-én jobb létre szenderült. A kedves halott hült tetemei ma d. u. 3 órakor helyezettek örök nyugalomra a bolonyai róm. kath. sirkertben. Lelkéért az engesztelő szent mise áldozat f. hó 22-én d. e. fél 8 órakor fog a róm. kath. plébániai templomban az egek Urának bemutatni.

— **Gyászünnepély.** A hosszufalusi állami elemi és polgári iskolák f. hó 18-án megható gyászünnepélyt tartottak az elemi iskola helyiségében. A ünnepélyt megelőzőleg a növendékek tanítóik vezetése alatt részt vettek a hosszufalusi ág. hitv. evang. templomban tartott gyász isteniszteleten. Az egyházi szertartás után az iskolai ünnepély termét zsufolásig megtöltötte a gondnokság tagjaiból és a szülők közül összegyűlt közönség. Killyéni Endre igazgató szép megnyitó beszéde után az ifjuság gyászdalokat énekelt, egy fiu- és egy leány-növendék alkalmi költeményt szavalt, Fekete Benedek polg. isk. tan. pedig igen ügyesen összeállított beszédben méltatta az elhunyt s imádásra méltó nagy királyné emlékezetét. A közönség az ünnepélyről könnyekig meghatottan távozott.

— **Uj pénzügyigazgató.** Ő cs. és apostoli királyi Felsége Babarczy Ferenc címzetes pénzügyi tanácsost és sepsi-szentgyörgyi pénzügyigazgató helyettesét valósgos pénzügyi tanácsossá és beszterczei pénzügyigazgatóvá nevezte ki.

— **Gyászmise Türkösön.** Mult szombaton d. e. a türkös róm. kath. templomban rekviem volt az elhunyt királyné lelki üdvéért. A gyászmisén jelen volt a négyfalu hivatalos testülete, a képviselőtestület Zonda János főszolgabíró vezetése alatt, az állami polgári fiu- és leányiskola a teljes tantestülettel az élén. A felállított katófalkot a polgári leányiskola növendékei állották körül, akik egy szép koszorút is helyeztek a katófalkra. A mise alatt a fiuiskola növendékei karénekeket adtak elő.

— **A Baross szobor leleplezése.** A királyné Ő felsége halála miatt a Baross-szobornak október hónap 9-ére kitűzött ünnepies leleplezését elhalasztották. A leleplezés idejét később fogják meghatározni.

— **A gyümölcs kiállítás elmarad.** Az októberre tervezett őszi gyümölcs- és virágkiállítás az országot sújtó gyászeset miatt elmarad. A jövő évben fogják újra rendezni.

— **A „Magyar Hirlap”,** melynek szerkesztője: Fenyő Sándor a következő időkben még hatalmasabban lép ki a küzdőterre a szabadságért, a demokracziáért és a liberalizmusért. A legszorgalmasabb állandó főmunkatársa maga Jókai, s ez első elsején kívül dolgozótársai között vannak a legelsőbbek, ezek között Türr István. A „Magyar Hirlap”, mely a legelterjedtebb valamennyi budapesti napilap közül, az új évfolyam negyedben két eredeti regény közlésébe fog, az egyik Jókainak a „Magyar Hirlap” számára irt új nagy regénye „Gyász orgiák”, a másik Bródy Sándor „A kőmives” című munkája. A lap terjedelme újabban ismét

bővült. Előfizetési ára egy hónapra 1 frt 20 kr., évfolyamra 3 frt 50 kr. A vidéki előfizetők igen sok kedvezményben részesülnek. Nevezetesen: Az „Évszak” című gyönyörűen illusztrált divatlapot negyedévenként 80 krajczárért, a „Kis világ” című képes gyermeklapot negyedévenként 50 krajczárért kapják meg. A „Magyar Szalon”-t, e kitűnő havi folyóiratot szintén kedvezményes áron, a Magyar Hirlappal együtt negyedévre 5 frtért rendelhetik meg a „Magyar Hirlap” előfizetői. N. B. A „Magyar Hirlap” ez idei 200 oldalra terjedő ingyenes karácsonyi albuma valóban pompás és szenzációs lesz. Megkapja mindenki, a ki most belép előfizetőnek. Kiadóhivatal: Budapest, Honvéd-utca 4. szám.

— **Figyelmeztetünk** a lapunk mai számában megjelent „Nemzeti Balesetbiztosító” című hirdetésre.

A közönség köréből.

Brassó, szept. 21.

Miután Brassóból Székely-Udvarhelyre történt kineveztetésem folytán — sietőleg kell átköltözni, s így az idő rövidsége miatt a sok jó baráttól és ismerőseinktől személyesen búcsút venni nem tudunk, ezen az uton búcsút véve szívélyes Isten hozzádót mondunk.

Brassó, 1898. szeptember 21.

Bisztray Károly, és neje.

Táviratok.

A „Brassói Lapok” eredeti táviratai

Budapest, szept. 21. A képviselőház pénzügyi bizottságának mai ülésén Komjáthy Béla kérdésére Bánffy báró válaszolja, hogy Magyarország szuverenitásának meggyalázását nem látta és megtörténtét nem ismerheti el. Sérelmeket sem tapasztalt, tehát megtorlásra sincs szükség. Meglehet, hogy külföldi uralkodók vagy külállami képviselők inkorrekt kifejezéseket használtak részvétük nyilvánításakor, de mikor valaki a fájdalom hatása alatt táviratozik nem hivhatja el tanácsosait.

A rendek alapítása tekintetében nem intézkedik törvény, ezért nem látta szükségesnek az ellenjegyzést; ez akkor kell, a midőn rendjeladományozás történik. Belátja, hogy van ebben némi hiányosság, de a 30 éves gyakorlat elfogadta és ellene ép a mostani gyászban rekriminálni nem helyes. A miniszterelnök kijelentéseit a bizottság helyeslően tudomásul vette.

Tanoncz

felvétetik Székely Károly szücs-mesternél Kapu-utca 18. sz.

Budapesti levél.

A főváros ismét egy nagyszabású műteleppe gyarapodott, mely különösen a zongora-művészetet kultiváló közönséget érdekli. Heckenast Gusztáv zongora-termei, melyek 1865. óta állanak fenn Budapesten a kigyó-utczából, hol helyiségei már szűknek bizonyultak, Gizella-tér 2. sz. alatt a Váci-utca sarkán levő ház első emeletére helyeztettek át; itt a bel- és külföldi leghíresebb gyártmányu zongorái oly óriás és díszes teremben vannak felállítva, minőhöz hasonló Magyarországon nincsen, Ehrbar, Schiedmayer, Schweighofer stb. gyártmányai egy teremben négy hosszú sorban felállítva, egész sötétszemlére nyújt alkalmat s gazdag választékát teszi megismerhetővé a legjobb szerkezetű, legszebb hangu zongoráknak. — Az az előkelő jó hírnév, melylyel Heckenast Gusztáv zongora-terme, ugy a fővárosban mint az egész országban már évtizedek óta bír, s melyet mindig méltán kiérdemelt, bizonyára csak növekedni fog ezzel a nagyszabású intézménnyel. Felhívjuk tisztelt olvasóink figyelmét, miszerint zongora-szükségletük esetén Heckenast Gusztáv zongoratermét meglátogatni el ne mulassza,

A kézimunkák között mindég a himzés volt legnemesebb, de egyszersmind a legfárasztóbb foglalkozás. Az uri hölgyek, a polgári osztály, a munkás nép leányai, asszonyai, a háztartás végzése mellett himzéssel foglalkoznak üres órákban, mint a legszebb és legértékesebb munkával. Nagy megkönnyebbitést, óriási előnyösséget és gyorsaságot biztosít most már a himzésnél a „Viktória” himzőgép találmánya, ez a zseniális és mégis egyszerű eszköz, mely a mühimzéshez és a smyrnamunkák előkészítéséhez nélkülözhetetlen s legkiválóbb munkavégzés mellett ötszörte gyorsabb a kézzel való himzésnél; kezelését fél órai gyakorlat után tökéletesen elsajátíthatja bárki; ára csak 4 frt, mely olcsóságánál fogva mindenki megszerezheti, mert a beszerzés költségét már az első munka kifizeti. Tanintézetek, kereskedők nagy árkedvezményt kapnak. Megrendelések kéretnek *Viktória kézi-himzőgép-gyár, Garay-tér 19. Budapest, czimezni.*

A vidéki városok nagyobb részében a közutak rosszasága ellen állandó a panasz s a helyi közlönnyök különféle változatokban szelöztetik e kérdést. Mezőtúr közutainak járhatatlanságát s ezzel összefüggőleg ennek a gazdaságra káros voltát emeli ki; Abony a sok esőzés után panaszodik, hogy a gyalog utakon is nyakig járnak a sárban, Nagy-Kőrös is aszfaltburkolatú kocsiutat készített;

— s így a vidéken számtalan városban sürgetik a gyalog, és közutak jó karba hozását, szilárd burkolását. Ez alkalomból említjük fel, hogy Budapest székes-főváros tanácsa kibróbáltatta az összes kövezési, illetőleg közutburkolási módokat s az aszfaltot és aszfaltmakadam-burkolatot találta a legtartósabbnak és legcélszerűbbnek s utasította a mérnöki hivatalt, hogy tegyen előterjesztést az aszfaltnak az egész főváros területén való alkalmazására. A *Magyar Aszfalt-Részvénytársaság* már a vidék sok városában meggyőződött a közönséget, hogy a gyalogjárdák aszfaltozása és a közutak aszfaltmakadam burkolása a legolcsóbb és legjobb, sőt igen előnyös fizetési feltételeinél fogva annak igénybevételét is rendkívül megkönnyíti; mindezeknél fogva ajánljuk, hogy ott, a hol gyalogjárdák és közutak jó használható karba helyezését tervezik, forduljanak a *Magyar Aszfalt-Részvénytársaság* igazgatóságához (Budapest, Andrássy-ut 30), honnan minden kívánt telvílagosítást és költség-előírányzatot díjmentesen nyerhetnek.

A villamvilágítás nem remélt óriási elterjedést ért el Magyarországon. Minden jelentékenyebb vidéki város, hol a közvilágítás kérdése még megoldva nem volt, a villamvilágítás nagy előnyösségeit felismerve, azt rendezette be, mely az ipar és gazdaság, szolgálatában mint hajtóerő is nagyon

hasznos. Ugy a gazdaság, mint az ipar terén nagyon elterjedtek a munkagépek, ezek hajtására a villamos erő a központi telepből szállítva igen jutányos és előnyös; már ez a körülmény is ajánlatossá teszi a villamvilágítás berendezését mindenütt, a hol azt még nem létesítették. A legtöbb villamvilágítási telepet hazánkban a *Siemens és Halske* részvénytársaság rendezte be, ez a világhírű vállalat, mely már nevével is a villamvilágítás fogalmát fejezi ki. A hol tehát a villamvilágítás berendezését tervezik, forduljanak ez iránt a *Siemens és Halske* részvénytársasághoz (Budapest, Kerepesi-ut 21), hol tervezeteket és költség előírányzatokat díjmentesen készítenek.

A fővárosba utazó vidéki közönségnek, mint a legkellemesebb otthont ajánljuk *Gundel János* „István főherceggel”-hez czimzett szállodáját, a *Ferencz József-tér* és *Akadémia-utca* sarkán. Ez a legszebb fekvésű, minden kényelemmel berendezett szálloda, *Gundel János* személyes felügyelete alatt példás tisztasággal és leggondosabb kiszolgálásával, jutányos szobaáraiival minden igényt teljesen kielégít. A szálloda éttermeiben a legízletesebb ételek s tiszta jó italok szolgáltatnak ki s rég ismert jó hírnevét ezuttal is csak emlékezésbe kívántuk juttatni.

Figyelmeztetés.

A t. cz. ügyfeleinket tisztelettel értesítjük, hogy iroda helyiségünket f. évi szeptember 29-én (Szt.-Mihály napján) a lópiacson, 12. házzám alatt lévő s a görög-egyház tulajdonát képező ház 1-ső emeletére helyezük át, miről tudomást venni sziveskedjenek.

Brassó, 1898. április havában.

Brassói első takaré- és önszegélyző szövetkezet.

Valódi erdélyi hegyi bor kivitel.

Alólirt bátor vagyok a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Brassó város és környéke részére

R. FOREK, Szászsebesi

pincészeteinek

valódi erdélyi hegyi boraiból

egyedüli raktárát álvetem és ajánlom azokat a következő határozott árak mellett:

36, 42, és 48 krral literenként

üveg nélkül, az üvegért á kr. számittatik fel, melyek ugyanannyiért visszaváltatnak.

Ajádolom továbbá még mindenféle csemege boraimat a legjobb minőségben és legolcsóbb árak mellett.

Valamint elfogadok megrendeléseket 50 literen felüli hordókban árjegyzék szerint előírt árak mellett.

A n. é. közönséget egy próba kísérletre tisztelettel meghívja.

HASENMAYER FRIGYES

435 (2—8)

Brassó.

Gyógyászati vörös borok.

Csemege, pecsenye és asztali borok.

Kitünő minőségű borok palack és hordókban.

Kisebb nagyobb

boroshordók

valamint kitünő minőségű Ő-Borok jutányos árért eladók

PAPP FERENCZ-nél

Kapu-utca 48,

445 (1—5)

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.